

נקודות חשובות סביב מצגת הסטנדרטים של הגנים וביה"ס של חב"ד

שקופית 1 – מושג המצוינות:

- הכוונה לפיתוח הפוטנציאל האישי של כל לומד באמצעים הבאים:
- א. שימוש באינטליגנציות מרובות (עפ"י התיאוריה של גארדנר מ-1983 – MULTIPLE INTELLIGENCES = MI).
 - ב. פיתוח ערכים.
 - ג. פיתוח תוכניות.

עפ"י גארדנר קיימות שבע אינטליגנציות (היום מדברים כבר על 8):
 לשונית, לוגית – מתמטית, מרחבית, מוסיקלית, גופנית, בין – אישית, פנים – אישית ולאחרונה הוסיפו אינטליגנציה של הטבע והסביבה.

(מכאן החשיבות העצומה של שיעורי ההעשרה).

חשוב לשלב בתוכניות הלימודים שלנו את ה-MI, בצורה של תחנות למידה (כל תחנה קשורה לאינטליגנציה אחרת סביב אותו נושא) בכיתה או למידה עצמאית המבוססת על פרויקטים או בדרך של חניכה, שנועדו להקנות לילדים מיומנויות מן העולם האמיתי. כל אחת תבחר בדרך הישום המתאים לה כדרך להעשרת ההוראה והערכת ההישגים. יש להחליט על הנושא, מהו המושג שאני רוצה ללמד ואיזו אינטליגנציה מתאימה למושג זה. למשל: לספר סיפור או לכתוב שיר מתאימה אינטליגנציה לשונית או לימוד מפה מתאימה אינטליגנציה חזותית – מרחבית של שרטוט מפה, הכנת שקופית ועוד. אין צורך לחפש וליישם בכל נושא את כל האינטליגנציות. חשוב מאוד לעודד למידה עצמאית שתכין את הילדים לחיים כדי שייזמו וינהלו פרויקטים: שישאלו שאלות, יאתרו מקורות מידע, יעבדו במסגרת זמן נתון, וישלימו פעילות למידה. כאשר ניתן פרויקט לתלמיד ניתן להתייחס לנקודות הבאות:

- יעד הלמידה.
- ניסוח של שאלה.
- הבאת שלוש מקורות מידע לפחות.
- פירוט הצעדים שבהם ינקוט התלמיד.
- פרוט המושגים שיחקור.
- הצגת הנושא לפחות בשלוש דרכים.
- הגבלה בזמן נתון.
- מחוון – לקבוע שיטה להערכת הפרויקט.

שקופית 2 – מטרות:

א. מושג הסטנדרטים – סטנדרטים הם תקנים המגדירים מהם המיומנויות והתכנים שיוערכו, ומהי רמת הביצוע המצופה מהתלמיד. בי"ס מבוסס סטנדרטים פועל להביא את תלמידיו לעמידה בהישגים הנדרשים כפי שקבע משרד החינוך.

הסטנדרטים מתחלקים ל-4 קריטריונים:

1. בתחום התוכן – ידע דקלרטיבי - מה התלמיד צריך לדעת.
2. בתחום הביצוע – ידע פרוצדוריאלי - איך התלמיד יבצע את מה שלמד. רמת הביצוע של התלמיד (בקיאות ושליטה).
3. בתחום ההערכה – אופן הערכת התלמיד על ביצועיו לפי המטרות שהוגדרו מראש (מחוונים).
4. הזדמנויות הלמידה – התנאים הדרושים כדי להגיע להישגים הנדרשים. זמינותם של משאבים כגון: תוכניות לימודים, ספרים ועוד.

המושג סטנדרטים נכנס למערכת החינוך דווקא מהעולם התעשייה שבו יש שימוש בתקנים או אמות מידה המשמשים בסיס להשוואה בין איכויות של מוצרים ולמידתם. תמיד היו למורים הרבה תוכניות לימודים עם שפע של מושגים, נושאים ורעיונות. הבעיה הייתה שלא הוגדרו יעדים ולא נאמר בפירוש מהו ההישג שעליהם להביא את התלמיד. ודבר נוסף, כיצד יימדד הישג זה. כשראו את רמת ההישגים הנמוכה בישראל החליטו לצאת עם סטנדרטים והישגים נדרשים כדי לשפר את המערכת ולקדם את האיכות והרמה. סטנדרטים אינם תוכניות לימוד. מהם נגזרות המיומנויות שגוזרות לבסוף את תוכניות הלימוד.

בסטנדרטים קיים המושג ציוני דרך – המבהירים מה נדרש מהתלמיד בכל שלב או בכל רמת גיל או כיתה.

- הסטנדרטים קיימים במספר תחומים:
- בסביבה מתקשבת ובמידענות.
 - סטנדרטים באנגלית.
 - סטנדרטים במדע וטכנולוגיה.
 - סטנדרטים בקליטת עלייה.

- סטנדרטים באקלים בית – ספרי.
- סטנדרטים בחינוך לשוני.

ב. המושג: אקלים חינוכי מיטבי – התרבות והאקלים החינוכי משפיעים על איכות החיים של כל באי ביה"ס: תלמידים-מורים-הורים. האקלים החינוכי ניתן למדידה עפ"י אמות מידה שונות כמו: שותפות בין שלושת הגורמים בביה"ס, מוגנות, ביטחון אישי, תקשורת בין אישית וקשר עם כל באי ביה"ס, התפתחות אישית - חברתית, התפתחות ערכית – תרבותית, מתן מענה דיפרנציאלי לתלמידים בעלי צרכים ייחודיים, יחסי גומלין בין ביה"ס לקהילה, איכות סביבה ואסתטיקה של הסביבה ועוד.

ג. המושג: ידע ומיומנויות – למידה אינה תהליך פסיבי. הלמידה

מתבצעת תוך כדי תהליך של עשייה בדרך של הבניית ידע

ואחריות הלומד על הידע שלו. קונסטרוקטיביזם = למידה

משמעות בנייה. או "הבניית ידע". הלמידה מתפתחת במקביל

להתפתחות הקוגניטיבית תוך התבססות על ידע קודם ותוך כדי

אינטראקציה עם הסביבה.

עפ"י פיאזה ידע לא נמסר מאדם לאדם אלא מתקיים בתהליך

רכישה ע"י פגישת התלמיד בגירוי מסוים, הוא בונה לו מטען ידע

בהתאם לידע קוגניטיבי קודם שיש לו ולהקשר שבו מתקיימת

הפעילות. ויגוצקי מדבר על למידה שיתופית – למידה בין התלמיד

לסביבה החברתית המכריעה מבחינתו על הבניית הידע.

המיומנויות הן הדרכים שבהן פועל התלמיד להבניית הידע שלו

כמו: איסוף חומר, מיון, עיבוד החומר הנחוץ ועוד. כך הוא הופך

לתלמיד עצמאי, יוזם וחוקר.